

De JeugdVoetbalTrainer

nummer 42

6^e JAARGANG | AUGUSTUS 2016 | www.devoetbaltrainer.nl

EK 2016
Tactische spelmomenten

Inspelen juiste been
Bewust van vervolgactie

Thema:
Jeugdopleiding AZ
Winnaar Rinus Michels
Award

Onder 19
Koen Stam

Onder 16
Kelvin Duffree

Onder 13
Jeroen Peetoom

Onder 12
Michael van Zijveld

Interessante momenten uitgelicht

EK in beeld

Tijdens het Europees kampioenschap deden zich weer talloze situaties voor die slim waren uitgedokterd door de trainer van dienst. De Voetbaltrainer pikt er een aantal uit die wellicht voor uw team interessant kunnen zijn tijdens het komende seizoen. In ons vakblad vindt u de spelsituatie in tekst en beeld, via onze onlinekanalen zijn ook video's van de betreffende situaties te vinden.

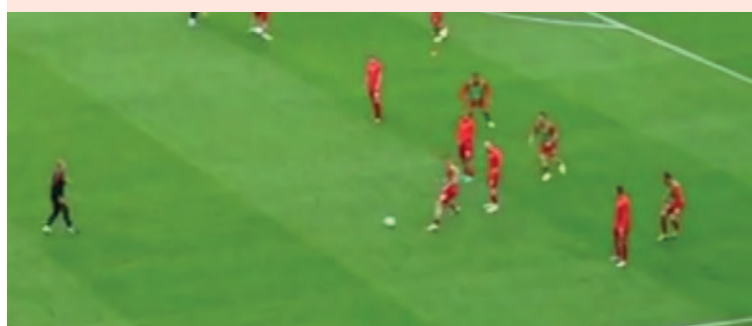
Mandekking op spelverdeler

Italië verdedigde gepassioneerd in een 1:5:3:2-systeem, veelal vanuit de zone. Het hele elftal bewoog mee met de bal, waardoor de onderlinge ruimtes klein bleven. Binnen die zoneverdediging was er in de knock-outfase echter ruimte voor een variant: een van de spitsen zorgde voor mandekking op de spelverdeler van de tegenstander. Tegen Spanje liep Graziano Pellè continu Sergio Busquets voor de voeten, terwijl Éder tegen Duitsland Toni Kroos het leven zuur maakte. Daarmee haalde Italië de angel uit het aanvalsspel van de tegenstander en kwam het minder vaak in de problemen. Ook als negen veldspelers zonedekking hanteren, kan er prima voor worden gekozen om op één tegenstander mandekking uit te oefenen. Kijk ook online: http://iturl.nl/snz_67b.

Warming-up verdedigers

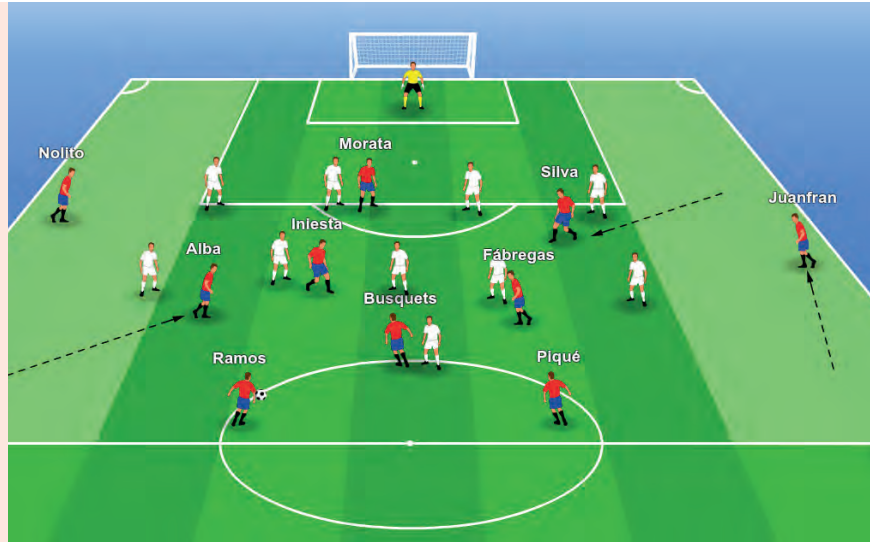
Tijdens de warming-up van Polen zagen we een interessante opwarmoefening voor de verdedigers. De verdedigers die wissel stonden, deden mee. Ze oefenden het uitstappen van een verdediger, waarbij de andere drie in de laatste lijn rugdekking gaven. De vier verdedigers die niet aan de beurt waren, hadden passief rust en stonden functioneel in de weg. Kijk ook online: <http://iturl.nl/snJEs>.

As bezet

Spanje kon de hoge verwachtingen niet waarmaken. In de poulefase werd verloren van Kroatië en in de achtste finale was Italië te sterk. Toch liet Spanje een leuke tactische variant zien. Zoals ook Pep Guardiola voorschrijft, was er telkens maximaal één speler in de buitenste strook van het veld te vinden. Aan de rechterkant hield rechtsback Juanfran het veld vaak breed en kwam David Silva naar het middenveld toe. Op links waren die rollen omgedraaid: linksvoor Nolito startte vaak aan de zijlijn en linksback Jordi Alba kwam vaak het middenveld in. Die veldbezetting bood het elftal extra spelers in de as om mee te combineren (Silva en Alba), maar zorgde er tegelijkertijd voor dat tegenstanders de flanken in de gaten moesten blijven houden.

Giaccherini komt iets in de bal, om te mogelijkheid te verkennen zich tussen de linies aanspeelbaar te maken.

Doelpunt uit boekje

Als trainer op het EK is het ultieme doel het winnen van de titel, hetgeen alleen Fernando Santos gegeven was. Maar ook andere gebeurtenissen kunnen zeer bevredigend zijn. Als een vooropgezet plan compleet uitkomt, bijvoorbeeld. De Italiaanse bondscoach Antonio Conte speelde ook in zijn Juventus-tijd al vaak 1:5:3:2 en schreef daar een boek over. Daarin nam hij ook een spelsituatie op, waarbij een speler vanuit de middencirkel de bal diep speelt op de lopende linkermiddenvelder. Die duikt op tussen de rechtsback en rechter centrale verdediger van de tegenstander en rondt af. Dit scenario, beschreven in zijn boek, kwam een-op-een terug in de wedstrijd tegen België. Andrea Bonucci passte, Emanuele Giaccherini rondde af. Een knap staaltje coaching van Conte. Online: <http://iturl.nl/sn1xDXh>.

Overtal op middenveld

IJsland schakelde Engeland uit met de wapens waarover het beschikt: veelal de lange bal spelen op Kolbeinn Sigthorsson, lange inworpen vanaf de zijkanten en compact verdedigen vanuit een 1:4:4:2, met de middenvelders op lijn. Op het eerste gezicht lijkt het logisch om tegen dat systeem veelal de zijkanten op te zoeken in plaats van door het compacte blok heen te willen voetballen. Toch was dat wat Frankrijk deed tegen IJsland, en met succes. Bij rust stond er al een 4-0 tussenstand op het scorebord. Frankrijk creëerde telkens een overtal op het middenveld, tegen de twee centrale middenvelders van IJsland. Van het viertal Blaise Matuidi, Paul Pogba, Antoine Griezmann, Moussa Sissoko en Dimitri Payet kwamen er steeds drie of zelfs vier spelers in de as, om het overtal vorm te geven. IJsland had er geen antwoord op.

Courtois' warming-up

Voorafgaand aan de wedstrijd Wales-België namen we eens uitgebreid de tijd om de warming-up van keeper Thibaut Courtois vast te leggen. Het resultaat is een video van vijf minuten met daarin alle onderdelen van zijn warming-up in vogelvlucht, te vinden in de Mediatheek van De Voetbaltrainer. Courtois was als zo veel keepers als eerste van de selectie op het veld om er ook weer als eerste vanaf te gaan om zich op de wedstrijd voor te bereiden, hetgeen ongetwijfeld vergezeld zal zijn gegaan met bijgeloof. "Ik doe altijd eerst m'n linkschoen aan, dan m'n rechter. Hetzelfde met m'n handschoenen. Op het veld tik ik eerst tegen de rechterpaal, dan de linker en daarna met beide vuisten op de lat. Dan ben ik helemaal klaar voor de wedstrijd."

Positiespel in warming-up

Het is gebruikelijk dat een klein positiespel met de tien basisspelers onderdeel is van de warming-up. Ook tijdens het EK in Frankrijk was dit het geval. We zagen:

- Duitsland: 4:4 +2, waarbij de twee neutrale spelers zich voornamelijk aan de lange zijde bewogen.
- Portugal: 5:5 met van elke partij een aanspeelpunt aan de korte zijde dat niet meedeed met het groot of klein maken.
- Polen: 5:5 +2 in een veel grotere ruimte dan andere landen, en waarbij wisselers de rol van neutrale speler aan de korte zijden innamen.
- Spanje: 5:5 zonder kaatsers of neutrale spelers aan de korte zijden. Het veld was opmerkelijk smal en lang, vergeleken met de andere landen.
- Italië: 5:5 in een ruimte die meer leek op een vierkant dan een rechthoek zoals bij de andere landen.
- Kroatië: 5:5 zonder kaatsers of neutrale spelers aan de korte zijden.
- Slowakije: 4:4 +2 met een vrije rol voor de beide neutrale spelers.
- België: 5:5 zonder kaatsers of neutrale spelers aan de korte zijden.
- Frankrijk: 5:5 vrij spel in een betrekkelijk grote ruimte. Dit positiespel ging over in een kort 5:5 partijtje op vier doeltjes.

De video is in zijn geheel te zien in de TrainingsPlanner van De Voetbaltrainer.

Uitstappen of niet

Italië-Spanje. Om de achterhoede van Italië te ontregelen liet Del Bosque invaller Vazquez geregeld uitzakken, terug of naar de flanken. Dit hield de centrale verdedigers van Italië bij de les. Wanneer wel uitstappen, en wanneer juist in positie blijven? Afhankelijk van de locatie van de bal, de tegenstander om wie het gaat en vooral de eigen positie op het veld. Een video hiervan staat nu in de Mediatheek van De Voetbaltrainer.

Ronaldo dekt keeper

Zo dek je nog bij een corner tegen de keeper van de tegenpartij die vlak voor tijd mee naar voren komt, en zo sta je twee weken later met de beker in je handen. Het overkwam Ronaldo in de verlenging tegen Kroatië. Portugal was zojuist op voorsprong gekomen na een supersnelle counter. De video van dit moment (Ronaldo dekt keeper) staat op het YouTube-kanaal van De Voetbaltrainer.

Happen op Pogba

Tegen Duitsland zette Paul Pogba van Frankrijk in de 72e minuut druk op de bal om vervolgens aan de rand van het zestienmetergebied een 1:1-duel uit te vechten met invaller Shkodran Mustafi. Pogba maakte dezelfde schijnbeweging een aantal keren door met zijn voet over de bal te gaan en daarmee te dreigen over de ene of de andere kant. Mustafi 'hapte', maar precies dan tikte Pogba de bal richting de achterlijn om daar de voorzet te geven waarna Griezmann uit de rebound kon scoren.

Tegen Portugal raakte Pogba in een vergelijkbare situatie verzeild. Weer stond hij, deze keer na een kort frontaal 1:1-duel, kort links achter de bal. Rechtsachter Cédric wachtte echter minder lang tijdens deze status quo, hapte op het juiste moment en kon de bal wegwerken, tot grote frustratie van Pogba. Goed verdedigen, het is een kunst! De video staat in de Mediatheek.

Ingooi van IJsland

IJsland verhief tijdens de EK-kwalificatieronde de aanvallende ingooi tot specialiteit. Het leverde kansen en doelpunten op, ook tijdens het EK. De tegenstander wéét wat er gaat gebeuren en bleek dikwijls toch onmachtig om het gevaar te voorkomen. Het recept was toch bekend: verre ingooi, een inkomende doorkopper en daarachter instormende afmakers. Ook opmerkelijk was de positie van een IJslander op het moment van de ingooi, namelijk op of zelfs achter de achterlijn. Bij een ingooi kun je immers niet buitenspel staan. Enkele videobeelden van de aanvallende ingooi door IJsland staat nu in de Mediatheek van De Voetbaltrainer.

Duitse veldbezetting

Niet zelden was het Duitse team van Joachim Löw tijdens aanvallen op het veld te zien als een onconventionele 1:2:2:3:3-formatie. De 'restverdediging' bestond dus vooral uit het blok van twee keer twee spelers in en om de as. De flanken werden bezet door de vleugelverdedigers en centraal werd er vooral ook veel bewogen en tussen de linies gespeeld. In een video, te zien in de Mediatheek van De Voetbaltrainer, laten we een Duitse aanval zien waarin in drie passes van achteruit een penalty wordt versierd tegen Slowakije.

Half-half staan

Door goed op een halve te staan bij een doeltrap van de tegenpartij, kun je hen dwingen tot een lange bal, terwijl je ook het middenveld beter kunt ondersteunen. Duitsland en Italië pasten beide deze tactiek toe tegen elkaar en wij laten dit in een video in de Mediatheek zien.

Variatie warmlopen

Tijdens de EK-voorbereiding bezochten we enkele trainingen van België. In een serie van veel trainingen in een korte periode is het voor een bondscoach wel prettig als hij enigszins kan variëren in de oefenstof, en dus ook tijdens de warming-up. Alles om een op de loer liggende sleur te voorkomen. De Rode Duivels gebruiken daarvoor bijvoorbeeld de zogenaamde mannequins. In een video die is te vinden in de TrainingsPlanner van De Voetbaltrainer laten we de variaties tijdens het warmlopen zien.

Rotatie op flank

Kroatië speelde in een 1:4:2:3:1-systeem, met op de rechterflank Darijo Srna, Luka Modric en Marcelo Brozovic. In de opbouw van achteruit was er telkens een rotatie zichtbaar: Srna stoomde op, Brozovic trok vanaf de rechterflank naar binnen en Modric zocht naar ruimtes die op het veld ontstonden. Daarmee stelde Kroatië de tegenstander continu voor keuzes. Dekte de linksback door op Brozovic? Wie vangt Srna op? En wie zorgt ervoor dat Modric het spel niet kan verdelen? Het leidde ertoe dat Modric in zijn kracht speelde en Srna tot de meeste aangekomen voorzetten van het hele toernooi kwam. Brozovic kon zich regelmatig tussen de linies aanspeelbaar maken, zoals op afbeelding 1.

Actieve keeper

Loop op een zaterdagochtend langs een gemiddeld amateurveld waar op dat moment de jongste pupillen aan het spelen zijn en het is een bekend beeld: de keeper van het team dat aan het aanvallen is, staat zo ongeveer op zijn eigen doellijn en is niet betrokken bij het spel. Soms is hij aan het kletsen met zijn vader die hem nog wat aanwijzingen geeft. Het is niet per se goed of fout wat we hieronder zien op de afbeeldingen die we tijdens Duitsland-Polen maakten, maar er is extreem verschil waar te nemen. De keeper van Duitsland sluit maximaal aan, zeker doordat alle Polen inzakken bij de corner van Duitsland. Maar omgedraaid doet de keeper van Polen het tegenovergestelde: bij een hoekschop van zijn team ging hij steevast naar zijn eigen doel terug, terwijl ook alle Duitsers inzakten en hem geen reden gaven om terug te gaan.

TrainingsPlanner: nu ook clubversie!

Ook onze nieuwste online tool, de TrainingsPlanner, is weer geüpdatet. En afgelopen maand gelanceerd: de clubversie van de TrainingsPlanner, waarmee eenvoudig structuur kan worden aangebracht in het (jeugd)beleid. Als club kun je met de TrainingsPlanner op heel eenvoudige wijze het hele seizoen 'inrichten' en heb je een tool om je trainers van goede oefenstof te voorzien. In de database zitten ruim 800+ oefeningen en 500+ complete trainingen samengesteld door De Voetbaltrainer. Ook kun je eenvoudig eigen oefenvormen, video's of afbeeldingen toevoegen (via uploaden).

De Voetbaltrainer online

Twitter:

twitter.com/DeVbt

Facebook:

www.facebook.com/devoetbaltrainer/

Website De Voetbaltrainer:

www.devoetbaltrainer.nl/

YouTube:

<https://www.youtube.com/user/DeVoetbaltrainer1>

‘Passer moet zich bewust zijn van de vervolgactie’

Inspelen op het juiste been

Robbie Servais speelde op hoog amateurniveau in Nederland alvorens hij naar het verre oosten trok. Daar is de Limburger nu al jarenlang actief, eerst in Japan en inmiddels in Singapore. In dit artikel gaat Servais nader in op een belangrijk detail bij het aanvallen: het inspelen op het juiste been. Een monoloog.

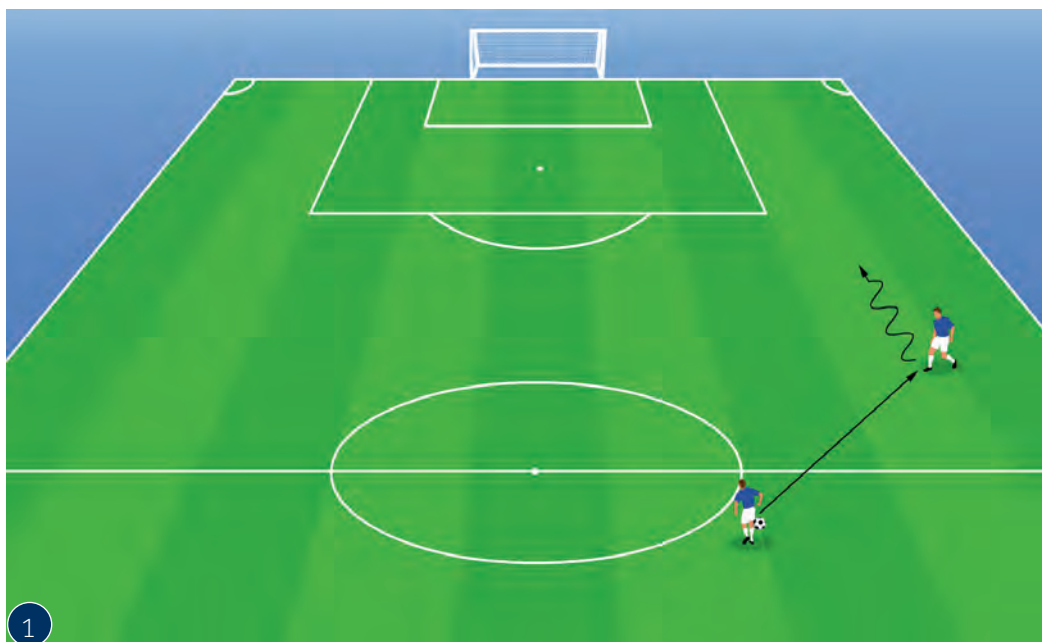
Robbie Servais: “Ook mij gaat het Nederlandse voetbal aan het hart en ook ik wil graag mijn verantwoordelijkheid nemen en mijn bescheiden steentje bijdragen aan de verbetering

ervan. Een van de punten waarin we in Nederland mijns inziens winst kunnen behalen, is het gedetailleerder ingaan op de techniek van passing en aanname van de bal.

Japan, het land waar ik zes jaar bij verschillende bvo's werkte, staat bekend om oog voor detail: in de kunst, de productie van auto's en electronica maar ook in de sport en dus ook het voetbal. Laat ik me bij de SWOT-analyse van Japan als voetballand beperken tot een van de sterke punten van het Japanse voetbal waarvan Nederland kan leren. Japanse trainers zijn procesgeoriënteerd en daarmee sterk analytisch en heel gedetailleerd in hun aanpak. Of dit beter is dan onze pragmatische, doelgerichte mentaliteit laat ik in het midden, maar de Japanse diepgaande aanpak levert ongetwijfeld waardevolle inzichten op.”

Het juiste been

Robbie Servais: “Als coachpunt bij oefeningen in De Voetbaltrainer zie ik vaak ‘inspelen op het juiste been’, maar wat is het juiste been in concreto? Een ‘Japanse’ analyse: Wat het juiste been is, hangt af van de beoogde vervolgactie van de ontvanger. Dit is voor de hand liggend maar cruciaal. Het betekent dat de passer niet zomaar de bal inlevert bij de ontvanger maar bij het passen een idee heeft van

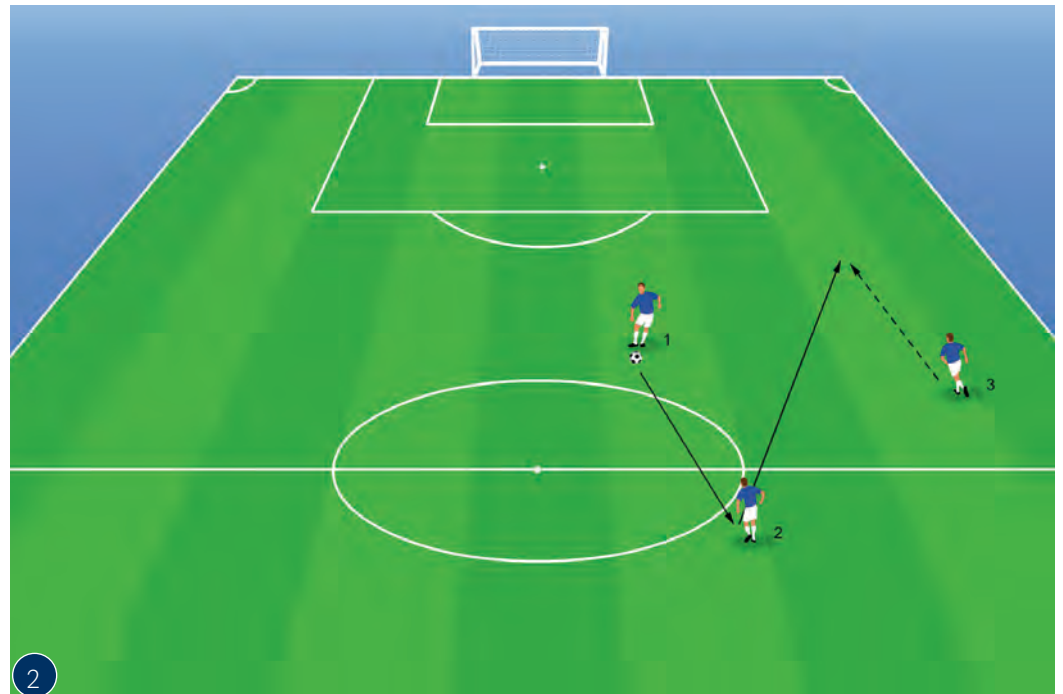

Is de richting van de vervolgactie duidelijk, dan dient er ingespeeld te worden op het been dat het dichtst bij die richting staat.

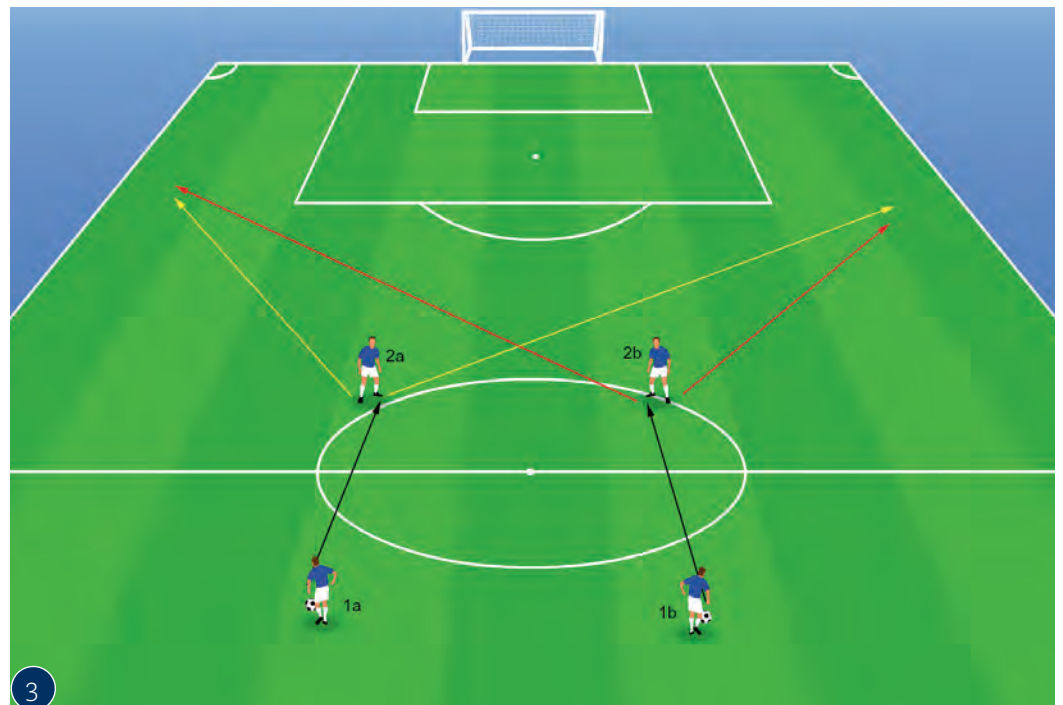

wat het vervolg gaat worden. Soms zelfs bepaalt de passer met de richting van de pass (en de balsnelheid) wat het vervolg moet worden omdat de ontvanger niet kan inschatten hoeveel ruimte en dus tijd hij heeft. Bij iedere pass dient de geveer dus te weten wat het gewenste vervolg is en hiermee wordt hij verantwoordelijk voor dat vervolg. Hij dient dus vooruit te leren denken. De coach moet zorgen voor deze bewustwording bij de spelers. Hoe hoger het niveau dat nagestreefd wordt, hoe meer oog de speler moet hebben voor richting (op welk been), balsnelheid, spin en curve van de bal.

Is de richting van de vervolgactie duidelijk, dan dient er ingespeeld te worden op het been dat het dichtst bij die richting staat (tekening 1) of het makkelijkst het vervolg kan geven (tekening 2). Bij 1 is snelheid van de vervolgactie het doel, bij 2 is dat de kwaliteit van de vervolgpass. In tekening 3 is het vervolg nog niet duidelijk, wel weet speler 1 dat speler 2 vrij is en 180 graden kan draaien. De vraag is nu: met welk been maakt speler 2 de draai naar een zo 'open' mogelijk veld? Vanzelfsprekend is de aanwezigheid van druk (en de daarmee beperkte ruimte) vaak bepalend voor de beslissing op welk been in te spelen. Hierbij geldt over het algemeen dat het been ingespeeld dient te worden dat het verst van de druk/tegenstander staat zodat het lichaam van de ontvanger zoveel mogelijk de bal kan beschermen (tekeningen 4 en 5)."

Speler 1 weet dat speler 3 diep gaat; speler 2 kan de dieptepass het makkelijkst geven met zijn linkerbeen.

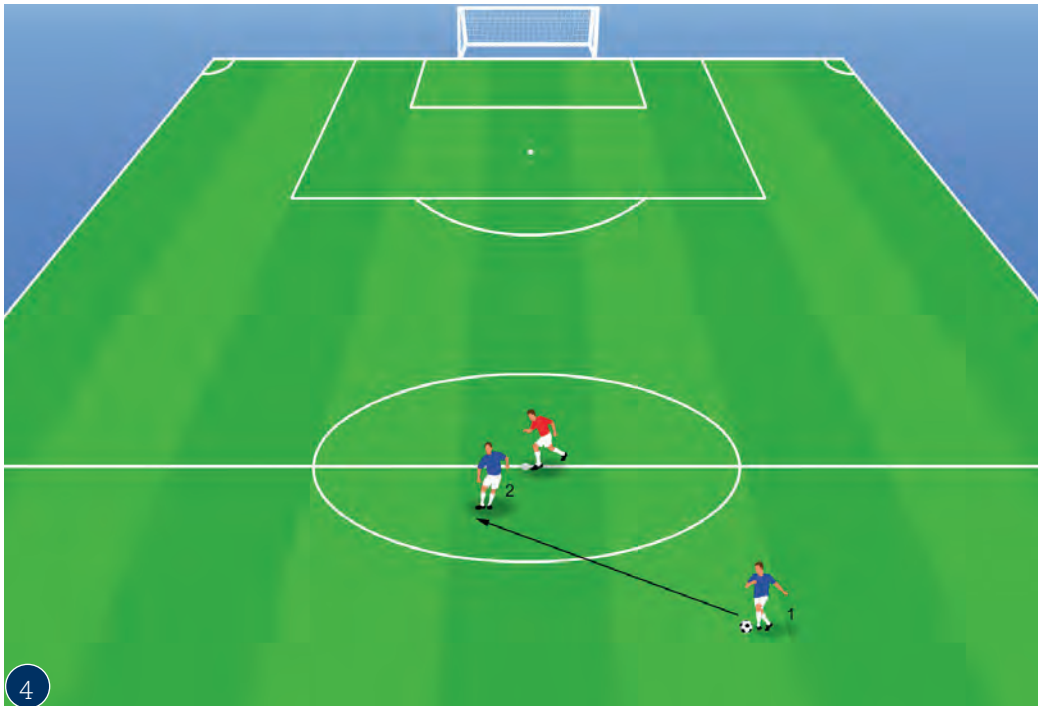

Spelers 2A en 2B staan niet onder druk en kunnen 180 graden opendraaien. Het 'open' veld ligt voor 2A achter zijn linkerschouder en voor 2B achter zijn rechterschouder. De specifieke wedstrijdssituatie bepaalt op welk been hij het beste ingespeeld kan worden.

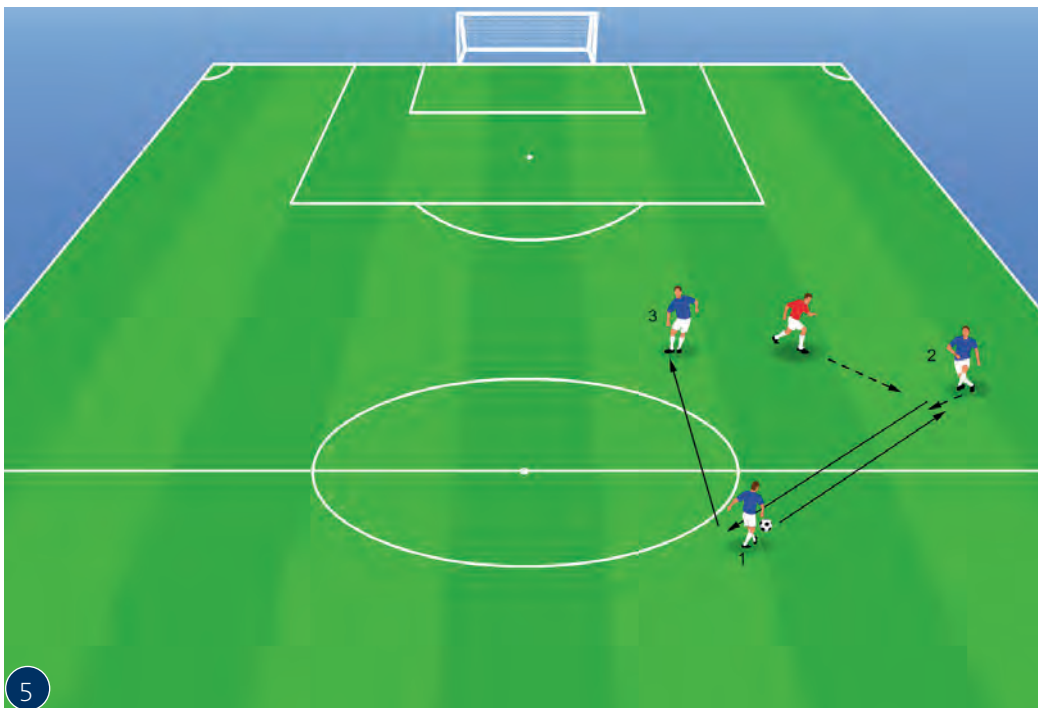
Derde man

Robbie Servais: "Als er geen sprake is van directe druk en wanneer het voor

de vervolgactie niet veel uitmaakt op welk been ingespeeld wordt, geldt: inspelen op het sterke been van de

De druk komt van de linkerflank op speler 2. Speler 1 dient in te spelen op het rechterbeen zodat speler 2 de bal kan beschermen met zijn lichaam en kan wegdraaien van de druk.

Speler 1 wil de passlijn naar speler 3 openen door de tegenstander uit de passlijn te lokken. Hij doet dit door zacht in te spelen op het linkerbeen van speler 2. De tegenstander stapt uit, speler 2 kaatst terug naar speler 1 die direct speler 3 kan aanspelen.

ontvanger. Dit komt met name voor bij terugspeelballen op de keeper of bij voorbereidende passjes voor een schot of opruimen door verdedigers (tekening 6).

Bij de eerste zes illustraties was er slechts sprake van de passer en de ontvanger (en eventuele tegenstander), nu komt daar de derde man bij. In het geval dat de ontvanger (speler

Robbie Servais (8-3-1976)

Speler: Jeugdopleiding en 2e team MVV Maastricht, Hoofdklasse bij SV Meerssen, RKSJ Schijndel en Baronie, Song Lam Ahn (Vietnam).

Trainer: Academie van Vissel Kobe (J1, Japan), Omiya Ardija (J1, Japan), Singapore onder 14 en Singapore onder 15.

Diploma's: TC II, AFC A en momenteel AFC/FFA Pro-diploma in Australië.

2) kaatst op de derde man en diens vervolgrichting duidelijk is, dient de passer (speler 1) bij zijn keuze voor het juiste been (van speler 2) de hoek tussen de kaats en de vervolgrichting zo klein mogelijk te maken. Over het algemeen geldt: hoe kleiner de hoek tussen de ontvangstpasse en vervolgpasse hoe makkelijker en dus beter de vervolgpasse gegeven kan worden (tekening 7).

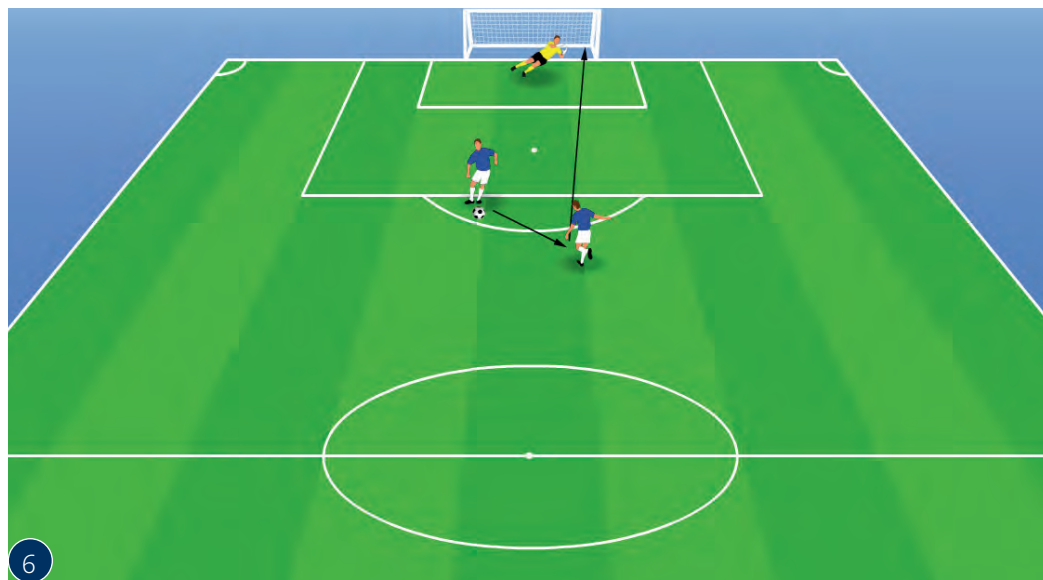
De laatste situatie betreft een een-tweecombinatie tussen passer en ontvanger (tekening 8). De loopricting van de ontvanger na zijn kaats is duidelijk, dus dient ingespeeld te worden op het been dat het dichtst bij de loopricting na de kaats staat. Zodoende is de ontvanger een stapje sneller omdat hij in dit geval geen tussenstapje hoeft te maken."

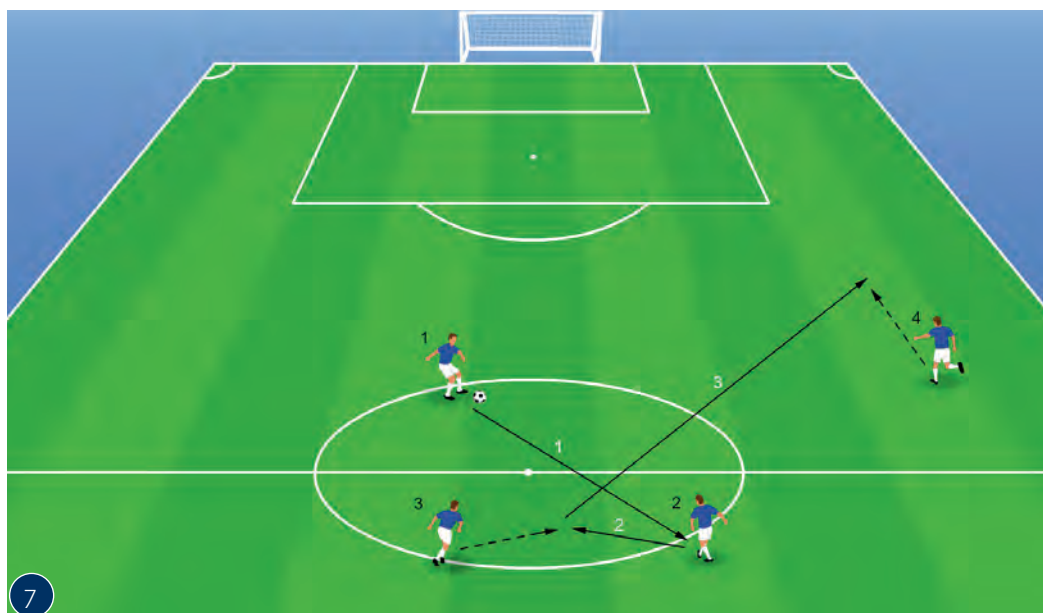
Conclusie

Robbie Servais: “Bij het inspelen van een pass dient de passer bewust te zijn van de vervolgactie van de ontvanger en dus zijn passrichting aan te passen. Het succes van de vervolgactie wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit van zijn pass. Ook al is de winst soms miniem, hoe bewuster de spelers zijn bij hun passing, hoe beter.” ⚽

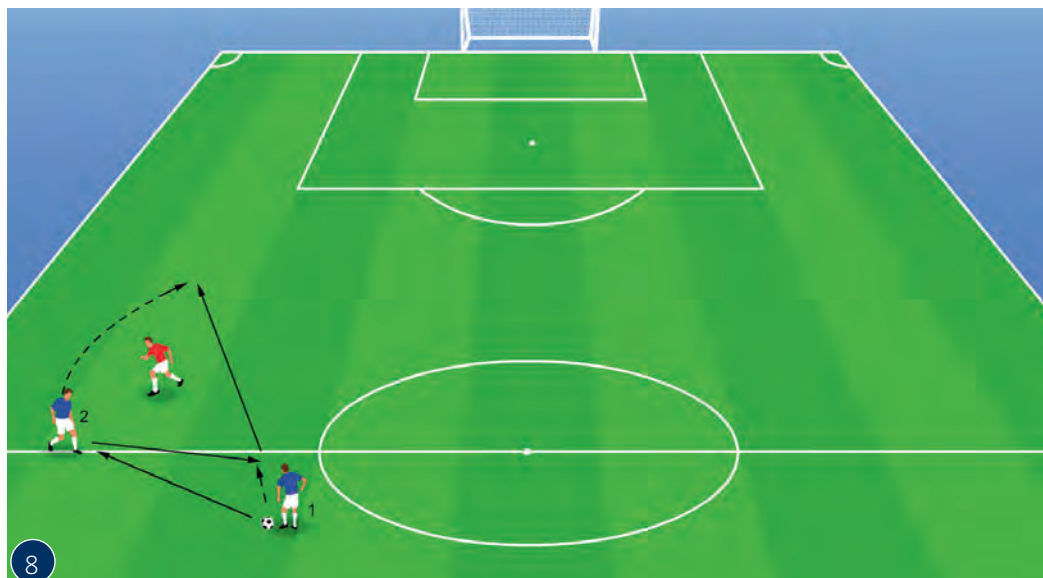
Er is geen sprake van druk. Speler 2 gaat uithalen op doel. Hij dient aangespeeld te worden op zijn sterke been.

Speler 1 speelt op speler 2 en voorziet een kaats op speler 3 die speler 4 in de diepte gaat sturen. Om de hoek tussen de kaats (pass 2) en pass 3 zo klein mogelijk te maken, moet speler 1 speler 2 op zijn rechterbeen inspelen. Hoe kleiner de hoek tussen ontvangstpass en vervolgpas, des te makkelijker de vervolgpas te geven is.

Nadat speler 2 terugkaats op speler 1 gaat hij de diepte in. Als speler 1 op het linkerbeen van speler 2 inspeelt, is speler 2 sneller in zijn looprichting. Speelt speler 1 in op het rechterbeen dan moet speler 2 een tussenstap maken voordat hij diep kan gaan. Dat zorgt voor een klein maar onnodig tijdsverlies.

Onder 19

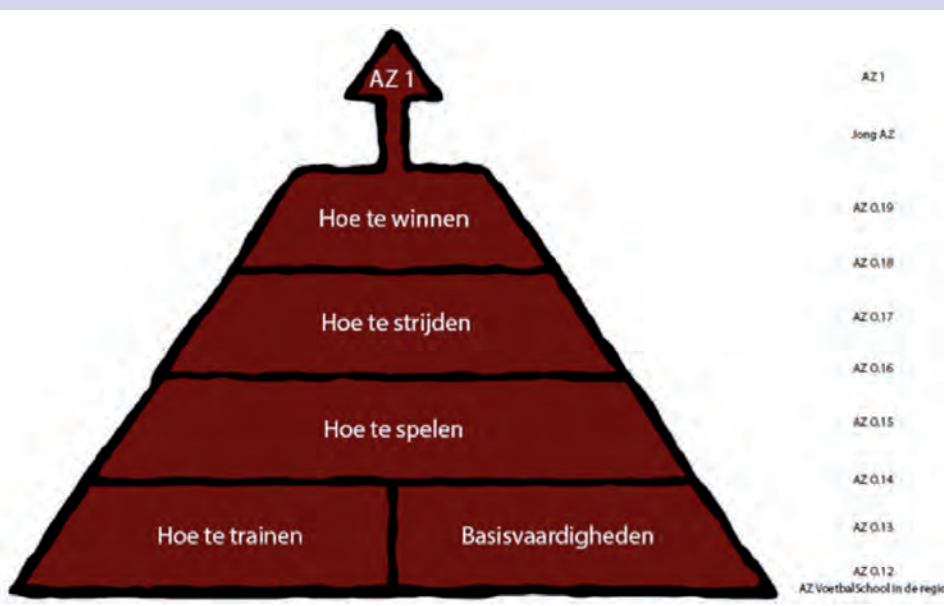
Koen Stam doorliep tussen 1999 en 2006 zelf de jeugdopleiding van AZ. In het betaalde voetbal maakte hij zijn debuut voor Cambuur en speelde later nog voor Excelsior en Telstar. Nadat hij al tijdens zijn actieve carrière trainersdiploma's haalde, begon hij als trainer bij FC Volendam. Na daar de Onder 12 en Onder 18 te hebben getraind, keerde Stam in 2012 terug bij AZ en staat hij straks voor het vierde seizoen aan het roer bij Onder 19. Bij dat team werkte hij onder andere met Dabney dos Santos, Derrick Luckassen en Thomas Oujejan, die allen het eerste elftal van AZ al wisten te halen.

Prikkelen

Koen Stam: "In elk team in de jeugdopleiding willen we het kenmerkende AZ-voetbal spelen. Elementen van dat AZ-voetbal zijn het spelen met veel variatie en het kunnen verrassen van tegenstanders. Om dit te bereiken hanteren we bepaalde spelintenties, zoals we gewend zijn in de hele opleiding. De uitvoering op het veld kan per leeftijdscategorie verschillen. In de voorbereiding zoeken we naar tegenstanders die enerzijds weerstand bieden qua niveau, maar anderzijds toch ook verschillen kennen in spelopvatting. Oefentegenstanders worden dus bewust uitgezocht. Naast Ajax en Feyenoord spelen we bijvoorbeeld tegen Ipswich Town en Maccabi Haifa. Dit zijn clubs die op een andere manier aanvallen en verdedigen, waardoor onze spelers geprikkeld worden daar iets tegenover te zetten. Bij veel clubs zie je dat men de weerstand opvoert, naarmate de voorbereiding vordert. Wij geloven erin om direct tegen de hoogste weerstand te spelen, waarbij het aantal speelminuten per individu steeds verder wordt opgebouwd."

Variëren en verrassen

Koen Stam: "In Onder 19 staat het 'hoe te winnen' centraal. Het feit dat dit steeds op een andere manier kan gebeuren, benadrukt al het belang van variatie en verrassing binnen onze opleiding. Wij geloven er namelijk niet in dat er maar één manier is om een wedstrijd te spelen en een wedstrijd te winnen. Er verandert zoveel op een veld en situaties volgen elkaar zo snel op, dat we spelers willen opleiden die veranderingen herkennen en belangrijker nog: zelfs vóór kunnen zijn. AZ-spelers moeten degenen zijn die bepalen hoe de wedstrijd verloopt. Bij Onder 19 proberen we spelers op trainingen veel in situaties te brengen waarin we ze verrassen en in de voorbereiding beginnen we daar al mee. Stel we spelen op de training een partijspel, waarbij we de opbouw centraal stellen. Tijdens dat partijspel coach ik de tegenpartij en laat ze vervolgens variëren in het drukzetten. De ene keer zetten de 9 en 10 het centrum vast en een andere keer helpen de 7 en 11 actief mee in het druk zetten. Het gaat er vervolgens om dat de spelers die de opbouw moeten verzorgen, herkennen hoe ze succesvol van de achterhoede naar het middenveld of aanval kunnen komen. Juist door te variëren en te verrassen, voorkom je dat je je spelers slechts één bepaald trucje aanleert om op te bouwen."

Visie op talent

1. Wat is talent?
2. Hoe haal je het maximale uit mensen?
3. Hoe creëer je een winnend team?

“Het verschil tussen AZ en andere clubs is volgens mij de manier waarop we tegen talent aankijken. De nadruk ligt bij ons op het ontwikkelen en trainen van spelers die het spel begrijpen. Daarom praten we met spelers ook niet veel over tactiek. Want als we daar de nadruk op gaan leggen, dan gaan wij spelers dus vertellen welke keuzes ze in het veld moeten maken. En dat is nu het tegengestelde van wat wij in de opleiding willen bereiken. AZ-spelers moeten, op basis van hun kwaliteiten en beperkingen afgezet tegen die van de tegenstander, een unieke keuze kunnen maken.”

Marijn Beuker, Head of Performance & Development bij AZ

Stap

Koen Stam: “De grote weerstand die we spelers willen laten ervaren, is ook op de periode na de voorbereiding van toepassing. Door middel van doordeweekse oefenduels worden onze talenten, op de juiste momenten, in de situatie gebracht om te ervaren wat spelen in de Europese top vraagt. Om spelers de voorlaatste stap te laten maken zullen we ze constant moeten uitdagen. Het gevaar is namelijk dat, als je in Onder 19 speelt en in de opleiding altijd een basisplek hebt gehad, je een scheef zelfbeeld kunt ontwikkelen. Juist in die laatste stap richting Jong AZ en het eerste elftal ligt tegenslag op de loer. Wij hopen en verwachten dat we door onze manier van werken in de Onder 12 tot en met Jong AZ spelers zo goed ontwikkelen dat ze met tegenslag om kunnen gaan. Want als je dat kunt, dan is de stap naar het eerste elftal al dichterbij gekomen.”

Foto: Pro Shots

Voormalig jeugdspeler Dabney dos Santos, inmiddels doorgebroken in het eerste elftal van AZ.

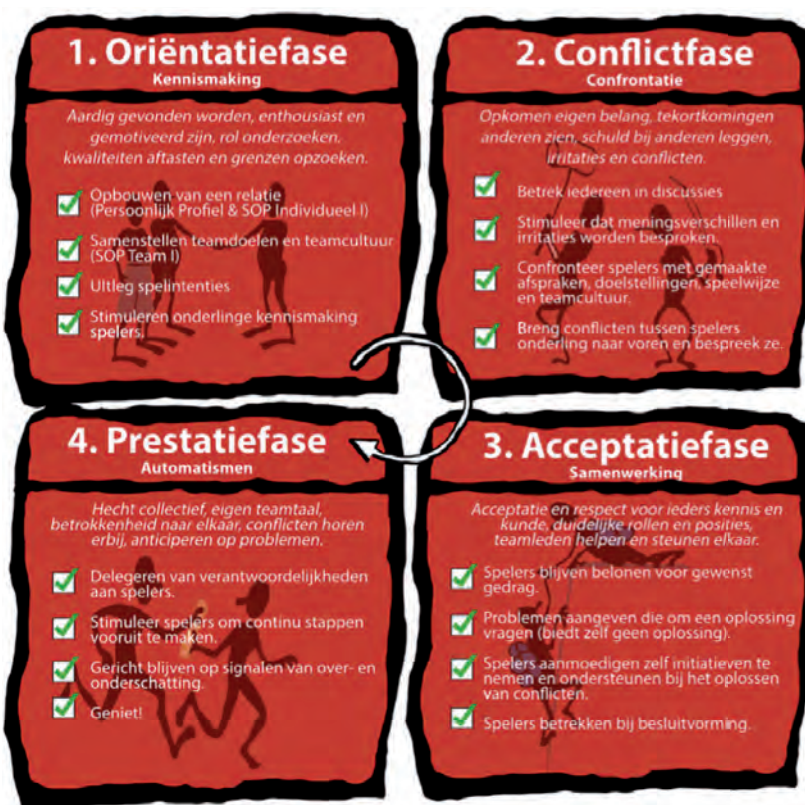
Kelvin Duffree doorliep het CIOS in Haarlem en rondde vervolgens ook de ALO in Amsterdam af. Na zeven seizoenen FC Volendam (waar hij alle leeftijdsgroepen trainde en assistent-trainer was bij de beloften) werd hij vervolgens clubcoach bij de KNVB in West I. Namens Cruyff Football werkte hij tweeënhalf jaar bij Mamelodi Sundowns FC in Pretoria (Zuid-Afrika). Inmiddels staat Duffree alweer drie seizoenen bij AZ onder contract. Hij begon er met Onder 12, trainde vorig seizoen Onder 14 en staat komend seizoen bij Onder 16 aan het roer.

Strijden

Kelvin Duffree: "In de Onder 16 staat 'hoe te strijden' centraal. Dit is een belangrijke pijler in de opleiding. Binnen deze leeftijdscategorie leren spelers hun directe tegenstander de baas te zijn. Daarnaast leren spelers inzien wat de eigen sterktes en zwaktes zijn en waar mogelijkheden liggen om te domineren. Ook wordt er in deze leeftijdscategorie veel aandacht besteed aan het mentale aspect. Als je kijkt naar het hedendaagse en toekomstige topvoetbal, dan wordt er van spelers gevraagd dat ze om kunnen gaan met druk en tegenslagen. Wij proberen de spelers al vroegtijdig in deze situatie te brengen met als doel dat zij volledig onverstoort en onder elke weerstand een topprestatie kunnen leveren. In het verleden is gebleken dat, om op het hoogste podium te presteren, meer nodig is dan talent op technisch, fysiek en inzichtelijk gebied."

Betrokkenheid

Kelvin Duffree: "In een voorlichtingsbijeenkomst voor ouders benadrukken we nogmaals onze manier van werken. We leggen uit wat er volgens ons nodig is om de top te bereiken. Ook leggen wij uit dat topsport tegenslagen kent en dat het belangrijk is dat spelers hiermee om kunnen gaan. Als je bijvoorbeeld wissel staat, moet je harder werken om weer in de basis zelf te komen. Als spelers in Onder 16 weten hoe het voelt om je terug te knokken vanaf de reservebank, hebben trainers in de hogere leeftijdsgroepen daar weer voordeel van. Want als je altijd maar speelt en jaar-in-jaar-uit gewend bent om basisspeler te zijn, in hoeverre kun je dan nog het gevecht aangaan op het moment dat je ernaast wordt gezet? Of dat je nog net niet in aanmerking komt voor een plek bij het eerste, terwijl enkele leeftijdsgenoten wél die kans krijgen?"

Groeimindset

“In de manier waarop trainers in de jeugdopleiding spelers benaderen, gaat het vooral om zaken die zich in de toekomst afspelen. De trainers proberen hun spelers te beïnvloeden en volgens ons lukt dat het best door vooral te benadrukken wat iemand in de komende periode beter kan doen. Dat is beter dan vooral te benoemen wat de speler verkeerd gedaan heeft. Iedereen kan zich ontwikkelen, maar niet iedereen kan de beste worden. Het gaat ons om de groeimindset die we spelers, al vanaf het moment dat ze bij Onder 12 binnenkomen, willen bijbrengen. Bij een groeimindset gaat het erom dat een speler gelooft dat zijn talent te ontwikkelen is en dat hij elke dag bezig is om zichzelf te ontwikkelen. Bij Onder 16 gaat dat proces van jezelf willen verbeteren gewoon door. Maar waar je in Onder 12 en Onder 13 relatief grote stappen maakt in je ontwikkeling, worden de winsten die je boekt steeds kleiner naarmate je verder in de opleiding komt. Spelers moeten meer doen om zich te verbeteren. De groeimindset die we nastreven is toepasbaar op zaken die de speler al goed kan, door te zorgen dat hij er nóg beter in wordt. Maar je kunt je ook focussen op zaken die je nog minder goed beheerst en die je wilt verbeteren. Wij willen graag, om met de woorden van Gianluigi Buffon te spreken, dat spelers ervan overtuigd zijn dat talent pas meetbaar is na hun carrière.”

Bart Heuvingh, topsportbegeleider bij zowel het eerste elftal als bij de jeugdopleiding van AZ

Initiatief

Kelvin Duffree: “De voorbereiding op een nieuw seizoen begint bij ons al in juni, omdat we daarin met de trainersgroep afspraken maken. Wat gaan we in het seizoen dat komen gaat toevoegen aan de manier waarop we spelers opleiden? Wat is ieders rol in het geheel en wat vinden we belangrijk om aan de teams mee te geven? Dit soort zaken bespreken we elke week met elkaar. Maar in het tweede deel van de voorbereiding, dus na de zomerstop, gaan we met onze teams een proces in. Elke trainer geeft op zijn eigen manier invulling aan hetgeen we afgesproken hebben en is bezig om een relatie op te bouwen met zijn spelers. In het tweede deel van de voorbereiding beginnen we in Onder 16 met een teamgesprek, waarna we pas daarna de individuele ontwikkelgesprekken plannen. In Onder 16 zien we dat spelers al veel meer geneigd zijn om die gesprekken ook vanuit zichzelf met ons aan te gaan. Ze nemen initiatief en doen dat omdat ze tips willen of om gewoon eens van gedachten te wisselen over een bepaald onderwerp. Er ontstaat in deze leeftijdsgroep al echt een bepaalde doelgerichtheid. Ze weten waar ze de afgelopen jaren aan gewerkt hebben en middels SOP-gesprekken bespreken we gezamenlijk wat er op een hoger niveau nog aan toegevoegd kan worden.”

Voormalig jeugdspeler Derrick Luckassen tijdens de voorbereidingsperiode van AZ dit seizoen.

Foto: Pro Shots

Onder 13

Jeroen Peetoom volgde Sport, Management en Ondernemen aan de ALO in Amsterdam en trainde zes jaar bij Kolping Boys in Alkmaar. Na drieënhalf jaar AFC'34 (drie seizoenen de B1 en een half jaar Technisch Jeugdcoördinator) werkte hij drie jaar als trainer bij de voetbalschool van AZ. Sinds het seizoen 2012/2013 is Peetoom trainer van AZ onder 13, waarmee hij in mei 2016 de KNVB-beker veroverde en komend seizoen uitkomt in de Eerste Divisie.

Onderlinge verschillen

Jeroen Peetoom: "Het leuke en typerende aan spelers in Onder 13 vind ik de onderlinge verschillen. De een is al in staat om naar de langere termijn te kijken, terwijl een ander nog meer kijkt naar het nu. Een aantal spelers pakt zijn ontwikkeling al professioneel aan, terwijl een ander nog meer geholpen moet worden. Op het trainingsveld betekent dit dat we de spelers in verschillende oefenvormen proberen beter te maken. Spelers die hun passing willen verbeteren, kunnen dit doen in een reguliere pass- en trapoefening. Maar we kunnen ook een aantal keer een vorm 4:2 of 4:4 spelen, waardoor ze spelenderwijs werken aan hun passing en, zonder speciek met de vaardigheid bezig te zijn, deze vaardigheid toch verbeteren."

VOLG De VoetbalTrainer
Twitter Facebook LinkedIn YouTube

Vragen stellen

Jeroen Peetoom: "Doordat spelers in Onder 12 al kennis gemaakt hebben met de AZ-cultuur, merk ik dat er in Onder 13 al echt een goede mindset is ontstaan. In deze mindset staan elke dag presteren, beter willen worden en hard werken centraal. In de voorbereidingsperiode starten we ook in Onder 13 met kennismaken. De meeste jongens ken ik al, doordat we met onze jeugdtrainers over alle spelers van AZ praten. In de gesprekken die volgen spreken de spelers hun ambities uit en kijken terug op hetgeen ze in Onder 12 al hebben verbeterd. Voor mij is het belangrijk om daar goede vragen bij te stellen. 'Je wilde je passing verbeteren. Hoe is het gekomen dat dat in Onder 12 al grotendeels gelukt is?' Spelers geven dan zelf aan hoe ze zich hebben weten te verbeteren. Vaak is dit gelukt doordat ze veel geoefend hebben en ik maak spelers nogmaals bewust van het feit dat dat vele oefenen dus loont. Vervolgens kijken we gelijk weer vooruit: Hoe kan het in Onder 13 nóg beter?"

Speler Ontwikkel Plan (SOP)

Jeroen Peetoom: "In Onder 12 en Onder 13 staat het ontwikkelen van basisvaardigheden centraal. De verbeterpunten die spelers in deze leeftijdsgroep aangeven, hebben met die basisvaardigheden te maken. Wij zijn continu in gesprek met spelers en hebben het regelmatig over deze ontwikkelpunten. Deze gesprekken noemen we het SOP-traject, waarbij SOP staat voor Speler Ontwikkel Plan. In dit plan beschrijven we de door de speler genoemde ontwikkelpunten en dit evalueren we regelmatig. Doordat de verbeterpunten zwart-op-wit staan en de speler heeft aangegeven hoe hij zich denkt te verbeteren, kan de uitwerking van zo'n SOP-gesprek ook dienen als een spiegel. Want ik kan het gedrag van de speler en de arbeid die hij levert om een doel te halen, afzetten tegen hetgeen hij beschreven heeft. Een belangrijk verschil tussen Onder 12 en Onder 13 is de inhoud van de gesprekken die we met de spelers hebben. In Onder 13 zijn spelers al beter in staat om hun eigen ontwikkeling te schetsen en kunnen zichzelf al meer zien als onderdeel van een team. Dit komt enerzijds doordat ze ouder zijn, maar ook doordat we in Onder 12 al een basis hebben gelegd."

Leven als topsporter

Jeroen Peetoom: "Net als in de Onder 12, kiezen wij er ook in Onder 13 voor om de voorbereidingsperiode gelijk heel zwaar te maken, zowel fysiek als mentaal. We spelen vier toernooien, waarvan er drie zelfs meerdaags zijn. In die eerste maand komt daar al bij dat spelers naar school gaan en daar ook tijd en energie in stoppen. Vanzelfsprekend letten we op de belasting, maar het is bewust dat we in deze leeftijdsgroep gelijk een beroep doen op het leven als een topsporter. We maken de situatie zo zwaar dat het noodzakelijk wordt voor spelers om zich als topsporter te gedragen. Door de combinatie van hard trainen, toernooien spelen en school, moeten spelers dus wel op tijd naar bed en gezond eten, want anders houden ze het niet vol. Wanneer we vier dagen op toernooi zijn geweest en we komen zondagavond laat thuis, dan wordt er maandagochtend om 8.00 uur gewoon weer getraind. Een andere reden waarom we in Onder 13 graag toernooien spelen, is dat we de spelers dan langere tijd bij elkaar hebben. We zien hoe ze met elkaar omgaan, wat ze eten en ook hoe laat ze gaan slapen. Dit geeft ons mogelijkheden om met een speler in gesprek te gaan en om hem te helpen."

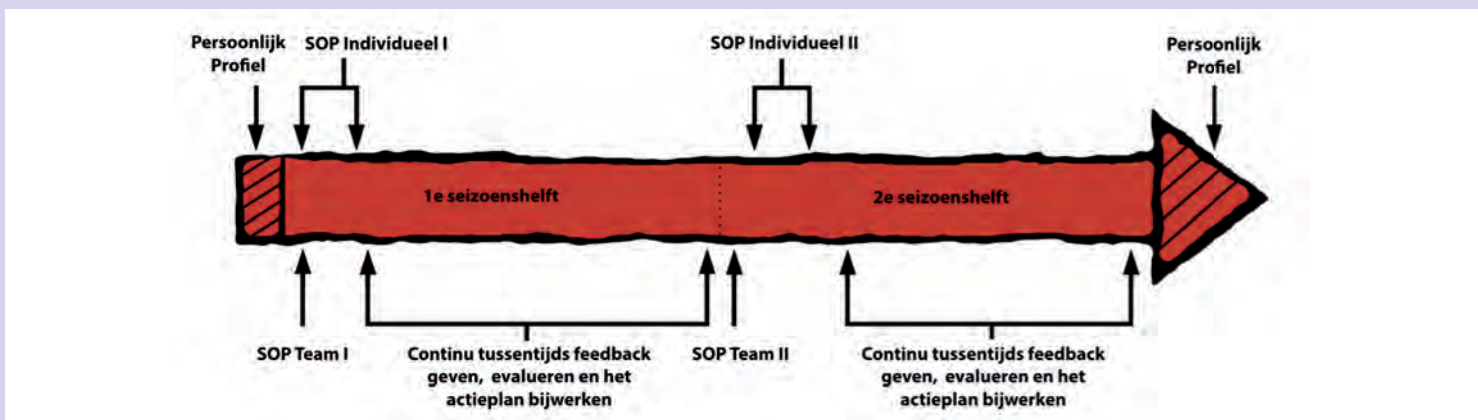

Opleiden voor Europese top

“Binnen de jeugdopleiding van AZ is het duidelijk wat er van trainers verwacht wordt. Maar de manier waarop trainers invulling geven aan hun rol heeft te maken met hun stijl. Binnen onze organisatie geloven we erg in het geven van vrijheden, maar wel binnen een bepaald kader. We zoeken dus naar trainers die in onze visie geloven en die weten waar we voor aan het opleiden zijn. Als je als club uitspreekt dat je de Europese top wilt uitdagen, dan zul je spelers van het begin af aan mee moeten nemen richting dat niveau. Een leven als topsporter is dan een

vereiste. Dit betekent dat een speler op elk moment van de dag in staat moet zijn om in de optimale prestatietoestand te komen en steeds weer bezig is met presteren. Een gevolg hiervan is dat we spelers al direct leren om goed te eten, goed te herstellen en te rusten en zich goed op een wedstrijd voor te bereiden. Dit principe geldt in Onder 12, Onder 13 en loopt door tot en met het eerste elftal.”

Marijn Beuker, Head of Performance & Development bij AZ

Thomas Ouwejan tijdens de thuiswedstrijd tegen Vitesse, vorig seizoen (1-0).

Foto: Pro Shots

Onder 12

Michael van Zijtveld volgde de Academie voor Lichamelijke Opvoeding aan de Hogeschool van Amsterdam en werkte daarna vijf jaar voor de KNVB. Bij de KNVB werkte Van Zijtveld op de afdeling Voetbaltechnische Zaken en was hij vanuit die rol docent, coach van verschillende regioteams en leidde hij diverse projecten op de afdeling Voetbalontwikkeling. In het seizoen 2014/2015 maakte Van Zijtveld de stap naar AZ als coördinator van de AZ Voetbalschool en sinds het seizoen 2015/2016 is hij ook trainer-coach van AZ onder 12.

Leren begrijpen

Michael van Zijtveld: “In deze leeftijdsgroep maken we bij spelers een eerste aanzet tot het zich eigen maken van de AZ-cultuur. De Onder 12 is als het ware de oriëntatiefase van de opleiding. Bij Onder 12 werk ik met allemaal nieuwe jongens, die voor het eerste jaar in de jeugdopleiding van AZ spelen. Bij Onder 12 maken de spelers kennis met de topsportcultuur die binnen AZ heerst. Spelers gaan geloven en ontdekken dat ze door iedere dag hard en doelgericht te werken beter kunnen worden. Daarnaast zijn deze spelers sensitief voor het ontwikkelen van motorische vaardigheden. We besteden dus veel aandacht aan basisvaardigheden, zoals aannemen en passen. Spelers leren de basisvaardigheden uit te voeren op het juiste moment, op de juiste snelheid, in de juiste richting en met het juiste been. Ze weten niet alleen wat ze moeten doen, maar gaan begrijpen waarom dat nodig is. Want pas wanneer spelers het spel begrijpen, zijn ze beter in staat om in verschillende situaties continu eigen keuzes te maken.”

Teamvorming

Michael van Zijtveld: “In de voorbereiding bij Onder 12 gaat het in de eerste plaats om teamvorming. Bij het bepalen van een teamdoel bespreken we wat we als team willen bereiken. Vragen die we stellen zijn onder andere: Hoe willen we dat mensen ons zien aan het einde van het seizoen? Wat is er nodig voor succes en wat kan ons hierin beperken? Er worden ambities en doelen geformuleerd én we bespreken welke voorwaarden nodig zijn om die doelen en ambities te halen. De voorbereidingsperiode staat dus in het teken van het creëren van voorwaarden om te presteren. Daarnaast leggen we als het ware een fundament in de manier van werken bij AZ, omdat de wijze waarop we het in Onder 12 doen, op veel vlakken overeenkomt met de werkwijze in de hogere leeftijdsgroepen. Naast het teamaspect bespreken we in de voorbereiding ook al de rol van het individu. Wat onderscheidt jou van een andere speler in het team en hoe kun je dat verschil positief inzetten voor het hele team? Er wordt een begin gemaakt met kijken naar kwaliteiten en verbeterpunten voor spelers en we bekijken hoe we daaraan kunnen werken.”

Starten

Michael van Zijtveld: “In Onder 12 maken we een start met de persoonlijke ontwikkeling, door in het begin van het seizoen al gesprekken aan te gaan. In die gesprekken willen we de kinderen écht leren kennen. Vragen die we stellen gaan bijvoorbeeld over hun omgeving. Waar ben je in opgegroeid? Hoe ziet je thuissituatie eruit? We vinden het enorm belangrijk dat we in de Onder 12 beginnen met het ontwikkelen van die persoonlijkheid zodat spelers, tegen de tijd dat ze in Jong AZ komen, goed in staat zijn om hun kwaliteiten en ontwikkelpunten te benoemen. Om spelers snel duidelijk te maken wat het gevraagde niveau is bij AZ, laten we ze in de voorbereiding al kennis maken met sterke tegenstanders, zoals Ajax, PSV, Feyenoord of Racing Genk. We willen daarmee gelijk een noodzaak creëren om optimaal te presteren, om te zorgen dat spelers zich de topsportmentaliteit eigen maken en om basisvaardigheden te verbeteren. Dankzij die sterke prikkels weten spelers vanaf dag één al dat ze goed moeten eten, goed moeten slapen, hard moeten werken en dat het leven als topsporter een aanvang heeft genomen. Want spelers die snel wennen aan die levensstijl, kunnen in hun ontwikkeling ook sneller resultaat boeken. Met resultaat bedoelen we dus dat ze zich ontwikkelen en beter worden. Bij veel clubs waar we met Onder 12 tegen spelen, merk ik dat de focus op winnen ligt. Teams doen er alles aan om van ons te winnen en gaan voorbij aan het feit dat het ontwikkelen van spelers op basis van een visie uiteindelijk veel meer resultaat oplevert. Het ontwikkelen van spelers is een proces en dat proces loopt door tot en met AZ 1.”

VOLG De VoetbalTrainer
Twitter Facebook LinkedIn YouTube

Nadruk op persoonlijkheidsontwikkeling

“Bij AZ proberen we voetballers op te leiden, die bewust bezig zijn met het verbeteren van hun prestaties. Om dat te bereiken, zullen we spelers moeten opleiden die over een topsportmentaliteit beschikken. Dit gegeven maakt dat we vanaf het begin af aan de nadruk leggen op het ontwikkelen van persoonlijkheden. Dit begint dus al in de Onder 12. Gedurende de hele opleiding staat de manier van trainen en de manier waarop trainer-coaches met hun spelers communiceren in het teken van die persoonlijke ontwikkeling. Dit kun je onder andere terugzien in het feit dat trainer-coaches de spelers vooral vragen wat nodig is om beter te worden, in plaats van dat alles voorgezegd wordt. Door vanaf het begin af aan de nadruk op die ontwikkeling te leggen, willen we ervoor zorgen dat spelers zelf verantwoordelijkheid gaan dragen om beter te worden en om hun kansen op een plek bij het eerste elftal te vergroten.”

Marijn Beuker, Head of Performance & Development bij AZ

De AZ-voetbalschool in de regio

Michael van Zijtveld: “In 2016/2017 gaan we het vijfde seizoen in met de AZ-voetbalschool, een initiatief waarmee we in september 2012 zijn gestart. Doel van dit initiatief is om spelers verder te ontwikkelen en tegelijkertijd het voetbaltalent in Noord-Holland een stimulans te geven. Wij geloven erin dat spelers onder elf jaar moeten opgroeien en voetballen in hun eigen sociale omgeving, zonder daarbij veel uren te verliezen door het reizen. Op zondagochtend gaan spelers onder elf jaar, die gescout zijn door AZ, met elkaar trainen in hun eigen regio onder leiding van een trainer van AZ. Deze trainingen vinden plaats buiten de reguliere trainingen van hun eigen club. Deze spelers blijven dus gewoon lid van hun eigen vereniging. Door deze extra trainingen kunnen we spelers met potentie in heel Noord-Holland een extra prikkel geven in de eerste fase van hun ontwikkeling. Tegelijkertijd leren wij deze spelers al beter kennen, zodat wij uiteindelijk een betere keuze kunnen maken over welke spelers we vragen om bij AZ onder 12 te komen spelen. De andere spelers hebben extra trainingen gekregen en nemen daardoor een fantastische ervaring mee terug naar hun eigen club.”

Voormalig jeugdspeler Joris van Overeem, in juli tijdens de oefenwedstrijd tegen SVW.

Foto: Pro Shots

Handige trainersmaterialen voor jezelf of voor je club!

Coachboekjes 'Wedstrijdregistratie'

- Praktisch, met ringband
- Bevat veldjes en schema's
- Veel ruimte voor notities
- Keuze uit A5 en A6 formaat

Abonnees
ontvangen
**7,5%
korting**

Coachboekjes 'Trainingsregistratie'

- Praktisch, met ringband
- Overzichtslst trainingsbezoek
- Veel ruimte voor notities
- Keuze uit A5 en A6 formaat

Set trainersmaterialen, 4 stuks

- Veldenblok A4 formaat
- Wedstrijdregistratie A5 en A6
- Trainingsregistratie A5 formaat

Veldenblok, A4 formaat

- Velden op A4 formaat
- Eenvoudig af te scheuren
- Volop ruimte voor notities

Bestel deze handige materialen snel via www.devoetbaltrainer.nl/winkel

Trainers
mappen
vanaf
€ 18,-

